

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті розглядаються умови використання інтерактивних технологій та їх роль для підвищення ефективності навчального процесу. Основна увага приділяється навчальному проекту як одному з видів інтерактивних технологій.

Зміни в сучасній освіті та суспільстві зумовили необхідність використання інтерактивних технологій навчання. Запровадження таких технологій сприяє розвитку компетентностей студентів та підвищенню їх навчальної, а в подальшому й життєвої активності.

Термін „інтерактивна педагогіка” було введено німецьким дослідником Гансом Фріцем. На його думку, метою інтерактивного процесу є зміна і поліпшення моделей поведінки його учасників. О.Пометун трактує інтерактивність у навчанні ж здатність до взаємодії, навчання в режимі бесіди, діалогу, дії. У процесі такого навчання той, хто навчається, тобто студент, є не лише слухачем, спостерігачем, а й активним співучасником того, що відбувається [4, с. 133-135]. Адже інтерактивні технології - це рівноправні партнерські стосунки між викладачем і студентом, співпраця студентів, орієнтація навчання на результат і набуття студентами життєвих компетентностей. Завдяки інтерактивним технологіям змінюється роль викладача в навчальному процесі. Тепер він не транслятор знань, а помічник, наставник у здобутті та накопиченні знань. Викладач працює ж радник, який відповідає на запитання студентів, або може бути співрозмовником та учасником процесу навчання. Завдання викладача полягає у створенні сприятливих умов для розвитку ініціативи та підвищення активності студентів. Змінюється також і роль студентів: вони навчаються спілкуватися у спілкуванні, є комунікаторами та відповідають за своє особисте навчання. Все це підтверджує необхідність використання різноманітних інтерактивних технологій.

У зв'язку з цим, метою статті є дослідити умови використання інтерактивних технологій, які сприяють підвищенню ефективності вивчення іноземної мови в навчальному процесі. Згідно з метою завданнями статті є проаналізувати зміст інтерактивних технологій, виділити їх види та розглянути навчальний проект ж один із видів інтерактивних технологій.

Вивчення іноземної мови буде більш ефективним за умови використання інтерактивних технологій та дотримання при цьому таких видів інтерактивного навчання: корпоративне навчання (у малих групах чи парах, що об'єднані спільною навчальною метою), фронтальне навчання (одночасна спільна робота

всієї групи), навчання в грі (побудова навчального процесу шляхом включення студентів до гри), навчання в дискусії (широке спільне обговорення спірного питання, що сприяє розвитку критичного мислення, дає змогу визначити власну позицію, формує навички обстоювання своєї думки, поглиблює знання з обговорюваної проблеми) [3, с. 156-163]. Для забезпечення успішного засвоєння матеріалу, інтелектуального розвитку студентів, створення творчої атмосфери використовують метод навчальних проєктів, який є самостійною роботою студентів під час розв'язання певного завдання під керівництвом викладача. Результати навчального проєкту реалізуються у дискусії, рольовій грі тощо. Дуже важливим є той факт, що студенти вчаться працювати в групі, допомагати та підтримувати одне одного, відшукувати інформацію з різних джерел, оформлювати матеріал та презентувати його, оцінювати свою роботу на фоні інших, порівнювати свій власний рівень володіння мовою, застосовувати набуті знання на практиці.

Специфіка проєктів полягає в тому, що вони завжди міжпредметні. Для участі в проєкті студентам необхідні:

- знання та володіння методами дослідження (аналіз літератури, збір та обробка інформації, обґрунтування отриманих результатів);
- володіння комунікативною компетенцією, вміння доводити та відстоювати свою точку зору;
- вміння самостійно працювати з метою вирішення поставлених у проєкті завдань;
- вміння організовувати, планувати та керувати своєю власною діяльністю [1, с. 34-36].

На етапі презентації проєкту студенти вчаться критично мислити, розв'язувати складні проблеми на основі аналізу обставин та відповідної інформації, зважуючи альтернативні думки, приймати продумані рішення, брати участь у дискусії, спілкуватись з іншими людьми.

При підготовці проєкту слід дотримуватися таких вимог:

1. Тема проєкту повинна бути актуальною, цікавою для розглядання і мати практичну значущість.
2. Викладач повинен підготувати запитання та завдання, сформулювати мету⁷, розробити план роботи над проєктом.
3. Викладач пропонує список джерел додаткової інформації.
4. Формування груп, визначення лідерів та обговорення плану роботи відбувається за участю викладача та студентів.
5. Під час підготовки проєкту можливі консультації групи з викладачем щодо дослідження або презентації.
6. Презентація та захист проєкту.
7. Оголошення підсумків та їх обговорення.

Для роботи над проєктом створюються тимчасові групи по 4-5 студентів. Групи є мобільними і на кожний новий проєкт їх склад змінюється, що дає можливість змінювати свою позицію в групі (лідер, консультант, рядовий член команди) [2, с. 202-213].

Теми проєктів повинні бути пов'язані з матеріалом заняття та можуть виступати як підсумкова форма роботи. Один із таких проєктів „Мій журнал”

здійснюється протягом навчального року. Щотижня або один раз на два тижні студенти отримують письмове завдання висловити свою думку з теми, яку вивчають. Оцінка за це завдання виставляються не стільки за граматично правильно оформленні речення, скільки за цікаві ідеї, оригінальні думки, нестандартне мислення. Таким чином студенти вчаться викладати власні думки в письмовій формі, логічно будувати вислів, робити висновки. Журнал може слугувати засобом зворотного зв'язку між викладачем та студентом: студенти можуть поставити запитання викладачу, яке вони не наважуються поставити в усній формі.

Як свідчить досвід викладання, впровадження деяких навчальних проектів є ефективним на старшому етапі (4-5 курси), оскільки студенти мають певний власний досвід дослідницької та навчальної діяльності, сформовану іншомовну комунікативну, професійну компетенції та навички самостійної роботи.

Одним із проектів, який сприяє вдосконаленню професійно- комунікативної компетенції, є проект „Бути вчителем”. Кожному студенту пропонується розробити свої власні завдання з теми, яку вивчають, або до тексту, презентувати та апробувати їх на уроці з наступним аналізом та обговоренням цих завдань з точки зору методики. Сенс такого виду діяльності полягає в тому, щоб студент розумів мету завдання та міг її досягти. Крім того доведено, що в студента, який навчає інших, спостерігається найвищий рівень засвоєння матеріалу (90%) [5].

Цікавим був досвід з використання в рамках лексичної теми „Молодь” проекту „Конфлікт: причини, наслідки та розв'язання”. Для підготовки проекту було створено три робочі групи (3-4 студенти), які повинні були співпрацювати та обрати відповідальних (лідерів), розробити спільний план дій. Кожна група на чолі з відповідальним та викладачем окреслила коло питань та завдань, які необхідно вирішити в ході роботи над проектом. Презентація відбулася у вигляді дискусії. Перша група, яка займалася дослідженням причин конфліктів, представила результати своєї роботи наочно із застосуванням таблиць і схем. В аналізі причин конфліктів брали участь усі студенти цієї групи, а відповідальний виконував роль ведучого, який спрямовував хід обговорення та підбив підсумки наприкінці виступу. На основі результатів та висновків першої групи щодо причин виникнення конфліктів друга група розповіла про те, до яких наслідків вони можуть призвести. Третя група виступила в ролі психологів і дала поради стосовно вирішення конфліктів або запобігання їм. Під час дискусії викладач був не лише спостерігачем, а й рівноправним учасником, а в разі виникнення труднощів - помічником. Заключним етапом був аналіз та спільне обговорення студентами й викладачем результатів роботи над даним проектом.

Такий проект має певні переваги. По-перше, це актуалізація усіх набутих лексичних та граматичних знань. По-друге, у такому виді роботи реалізується принцип міжпредметних зв'язків. По-третє, інтерактивне навчання, а в нашому випадку проект, дозволяє різко збільшити процент засвоєння матеріалу, оскільки впливає не лише на свідомість студента, а й на його почуття, волю тощо (демонстрація проекту - 30% засвоєння, дискусія - 50%).

Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що це - співнавчання, в якому студент та викладач є рівноправними учасниками освітнього процесу. Інтерактивні

методи орієнтовані на реалізацію пізнавальних інтересів і потреб особистості, дозволяють студентам аналізувати навчальну інформацію, творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу і таким чином зробити його більш доступним. Завдяки цьому студенти вчаться формулювати власну думку, правильно її виражати, доводити власну точку зору, аргументувати й дискутувати. Крім того, застосування цих технологій дає студентів можливість моделювати різні соціальні ситуації, збагачувати власний соціальний досвід через включення в різні життєві ситуації і переживати їх.

Проектна технологія дозволяє реально впливати на розвиток особистості студентів, підвищення їх мотивації і навчальних досягнень, на формування в них необхідних компетентностей.

Список використаної літератури

1. Герцик Ю., Лукина А. Формирование компетентности школьников в сфере познавательной деятельности // Відкритий урок. - 2004. - №17-18. - С. 34-36.
2. Зіннуров Е. Робота над проектами у вивченні англійської мови // Антологія адаптованого досвід}. Або для чого існують програми освітніх обмінів. - Рівне, 2004. - 388 с.
3. Куріш С. Комунікативний підхід у викладанні іноземної мови // Антологія адаптованого досвіду. Або для чого існують програми освітніх обмінів. - Рівне, 2004. - 388 с.
4. Пометун О. До питання досвіду впровадження інтерактивних технологій // Антологія адаптованого досвіду. Або для чого існують програми освітніх обмінів. - Рівне, 2004. - 388 с.
5. Пометун О. та інші Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук, метод, посібн. / О.І.Пометун, Л.В.Пироженко. За ред. О.І.Пометун. - К.: Видавництво А.С.К., 2003. - 192 с.

Summary

The article is dedicated to the research of using interactive technology and its importance for the effectiveness of the educating process. Writing a project or an essay is focused on.

А.Г.Малыгин
преподаватель

ИНТЕГРАЦИЯ ПРАГМАТИЧЕСКОЙ ЛИНГВИСТИКИ В ДИДАКТИЧЕСКУЮ КОНЦЕПЦИЮ

У статті розглядаються проблеми інтеграції прагматичної лінгвістики у дидактичну концепцію викладання іноземних мов за кордоном. Зазначені аспекти прагма-функціональної концепції, які вишивають на викладання іноземних мову Європі.

При развитии аудиолингвистического и аудиовизуального методов обучения важный импульс дают прагматические рассуждения о применении иностранного языка